

Renault Cerná ovce rodiny, velký inovátor, lidožrout...

Poučný příběh o tom, že vzdělání není vše, dává historie automobilky Renault, která dnes patří mezi největší na světě. Louis Renault (narozen 1877 v Paříži) byl typickou černou ovčí rodiny: nechtělo se mu sedět ve školních lavicích, jen taktak vychodil základní školu, zatímco jeho starší bratři Fernand a Marcel vystudovali univerzitu.

Louise zajímala technika a po základní škole pracoval jako učeň v mechanických dílnách mimo jiné u „automobilek“ De Dion a Serpollet. Jeho otec Alfred, úspěšný obchodník s textílem, ho vzal na milost a dal mu peníze na koupi vlastního vozu, tříkolky De Dion s malíčkým motorem o objemu ani ne 300 cm³. Louis ji roku 1898 v dílně na zadním dvorku domu svých rodičů úplně rozebral, vyrobil pro ni nový podvozek se samostatným zavěšením každého kola, motor přesunul zezadu do přední části a motocyklový pohon řetězem vyměnil za Kardanův hřídel. Pojede to lépe? Louis nepochyboval a měl odvalu vsadit se se známými svého otce, že vyjede strmou ulici na kopec Montmartre. Uspěl, a hned prodal první exemplář své Voiturette 1CV (tedy symbolicky jeden kůň) a získal 12 objednávek. Svou konstrukci si nechal patentovat.

Taxíkem na frontu

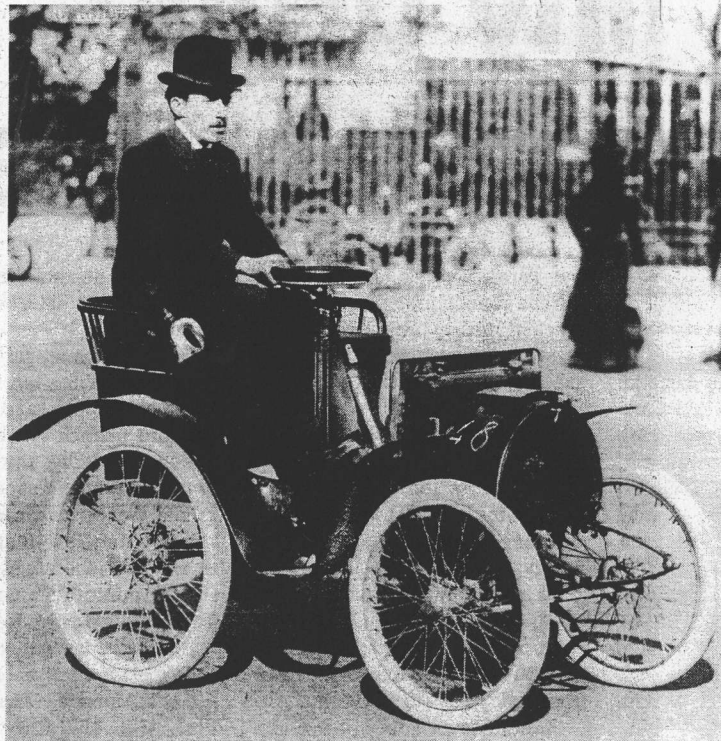
Bratři drželi pospolu, a tak o rok později půjčil Marcel Louisovi peníze, aby si mohl otevřít vlastní podnik, nazvaný Společnost bratří Renaultů. Za několik měsíců byl představen první renault, v roce 1900 už Louis prodal přes 200 aut, z toho dokonce několik uzavřených (tehdy byly obvyklé otevřené konstrukce). Oba starší bratři se začali o auta zajímat, Marcel na vlastních vozech závodil, a poměrně úspěšně. Ale pak přišla tragédie: v roce 1903 se zabil při dálkovém závodě Paříž – Madrid. Louis okamžitě vzdal svou závodní kariéru a věnoval se jen vedení firmy. O šest let později na ni zůstal sám – druhý bratr Fernand zemřel ve 44 letech.

Louisovi se však dařilo: vymyslel mnoho patentů používaných dodnes: hydraulické tlumiče, bubnové brzdy, turbodmychadlo, taxametr. Jeho 600 taxíků převezlo v roce 1914 šest tisíc francouzských vojáků z Paříže na bojiště u Mariny, na počest téhle události je dnes auto vystaveno v pařížské Invalidovně. Protože Louis Renault navrhl v roce 1917 také konstrukci tanku FT-17, byl po válce vyznamenán Řádem Čestné legie. V roce 1929 otevřel novou továrnu, v níž se auta vyráběla na pásové lince, stejně jako americké fordy.

Za kolaboraci do vězení

Louis Renault nebyl právě milý člověk: dělníci mu říkali „lidožrout“, často nadával, tvrdilo se, že nemá soucit s těžce pracujícími. A nakonec špatně skončil: když v roce 1944 Spojenci osvobodili Francii, byl zatčen pro kolaboraci – odmítl totiž při okupaci Německem zavřít své továrny, aby zachoval práci dělníkům, a pak v nich vyráběl nákladáky pro kolaborantský vichistický režim a pro Němce (do roku 1944 jich dodali 34 tisíc) a opravoval německé tanky. V roce 1939 si podal ruku s Adolfem Hitlerem, který oficiálně navštívil továrnu. Po čtyřech týdnech vězení zemřel 24. října 1944, prý na selhání ledvin, jeho vdova však tvrdila, že na následky mučení. Pitva nebyla nikdy provedena.

Továrna Renault byla rozkazem generála Charlese De Gaulla znárodněna. 95 procent akcií firmy vlastnili Louisova žena Christiane a syn Jean-Louis, ti nedostali od státu žádnou náhradu; na rozdíl od zbývajících pěti procent drobných akcionářů. V roce 1956 byl Renault největší francouzskou státní firmou s 51 tisíci zaměstnanci, výrobou 200 tisíc aut ročně a ziskem 11 milionů dolarů. Vdova a synové opakovaně žádali vládu o odškodnění, poprvé v roce 1959, naposledy letos v květnu. Francouzský stát do dnes vlastní 16procentní podíl, dalších 43 procent má japonská automobilka Nissan (podíly jsou vzájemné). Alianci obou značek nyní patří čtvrté místo na světovém žebříčku výrobců aut s roční výrobou přes šest milionů aut, renaultů je zhruba polovina. (roš)

Louis Renault
Na unikátním snímku sedí na svém prvním autě, voiturettě.
Repro: Renault